

Тема № 3.
Управління активами
інституційних інвесторів

План лекції

1. Суть та види діяльності з управління активами інституційних інвесторів.
2. Поняття спільного інвестування. Діяльність інститутів спільного інвестування.
3. Управління активами інститутів спільного інвестування



Інформаційні джерела:

- *Законодавчі та нормативні акти:*

Про інститути спільного інвестування : Закон України від від 05.07.2012 № 5080-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>

Про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів : Положення, затверджене Рішенням НКЦПФР від 06.08.2013 № 1414 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1486-13>

- *Основна та допоміжна література:*

Сич Є.М. Ринок фінансових послуг : навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2013. – 428 с.

Діяльність з управління активами інституційних інвесторів (запитання та відповіді): навчальний посібник / Під ред. Зверякова М.І. - Одеса: 2009. - 318 с.

Фондовий ринок України. Спеціальний курс «Управління активами інституційних інвесторів»: Навч.-метод. посіб. / кол. уп.: Мозговий О.М., Тевелєв Д.М., Тарасенко О.О., Лібанов М.О., Шеляхіна С.А., Бойко Ю.Ю., Мельник І.В. – Видання 3-є, перероблене та доповнене. – К.: ДУ «АРІФРУ», 2013. – 156 с

Юркевич О.М. Визначення сутності та ролі інституційних інвесторів на фінансовому ринку України / Юркевич О.М. // Науковий збірник «Формування ринкової економіки». – 2011. – № 26. – С. 149-157.




Інституційні інвестори – це учасники фінансового ринку, які виконують функції фінансових посередників, в частині трансформації заощаджень в інвестиції, шляхом випуску власних фінансових інструментів (для акумулювання коштів) і формування інвестиційного портфелю (використання коштів) з метою отримання інвестиційного доходу.

1. Суть та види діяльності з управління активами інституційних інвесторів.

Діяльність з управління активами інституційних інвесторів - професійна діяльність учасників фондового ринку - компанії з управління активами та осіб, що здійснюють діяльність з управління активами недержавних пенсійних фондів, що провадиться ними за винагороду від свого імені або на підставі відповідного договору про управління активами інституційних інвесторів.



Особи, що провадять діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами):

- компанія з управління активами (КУА),
 - професійний адміністратор пенсійного фонду щодо активів фонду, адміністратором якого він є,
 - Національний банк України щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду,
 - банк щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду у випадках, передбачених законодавством.
- 

Особа, яка здійснює управління активами інституційних інвесторів, виконує такі **функції**:

1) аналізує активи, що належать інституційному інвестору та знаходяться в її управлінні, та активи, у які планується здійснити інвестування;

2) здійснює моніторинг вартості активів, що належать інституційному інвестору та знаходяться в її управлінні;

3) проводить розрахунок ризиків при здійсненні інвестування активів, що належать інституційному інвестору та знаходяться в її управлінні;

4) здійснює розрахунок дохідності та ризикованості інвестиційного портфеля інституційного інвестора;

5) складає та надає до Комісії з цінних паперів та фондового ринку звітність та іншу інформацію відповідно до законодавства;

6) забезпечує режим конфіденційності щодо планування інвестиційної діяльності інституційного інвестора;

7) забезпечує розкриття інформації відповідно до законодавства.



Компанія з управління активами - господарське товариство, створене відповідно до законодавства у формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю, яке провадить професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів на підставі ліцензії, що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.



2. Поняття спільного інвестування. Діяльність інститутів спільного інвестування.



Інститути спільного інвестування (ІСІ) - це інвестиційні фонди, в яких акумулюються кошти інвесторів для подальшого отримання прибутку через вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

В Україні до ІСІ належать пайові та корпоративні інвестиційні фонди.

Пайовий інвестиційний фонд (ПІФ) - сукупність активів, що належать учасникам такого фонду на праві спільної часткової власності, перебувають в управлінні компанії з управління активами та обліковуються нею окремо від результатів її господарської діяльності.

Корпоративний інвестиційний фонд (КІФ) - юридична особа, яка утворюється у формі акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування.

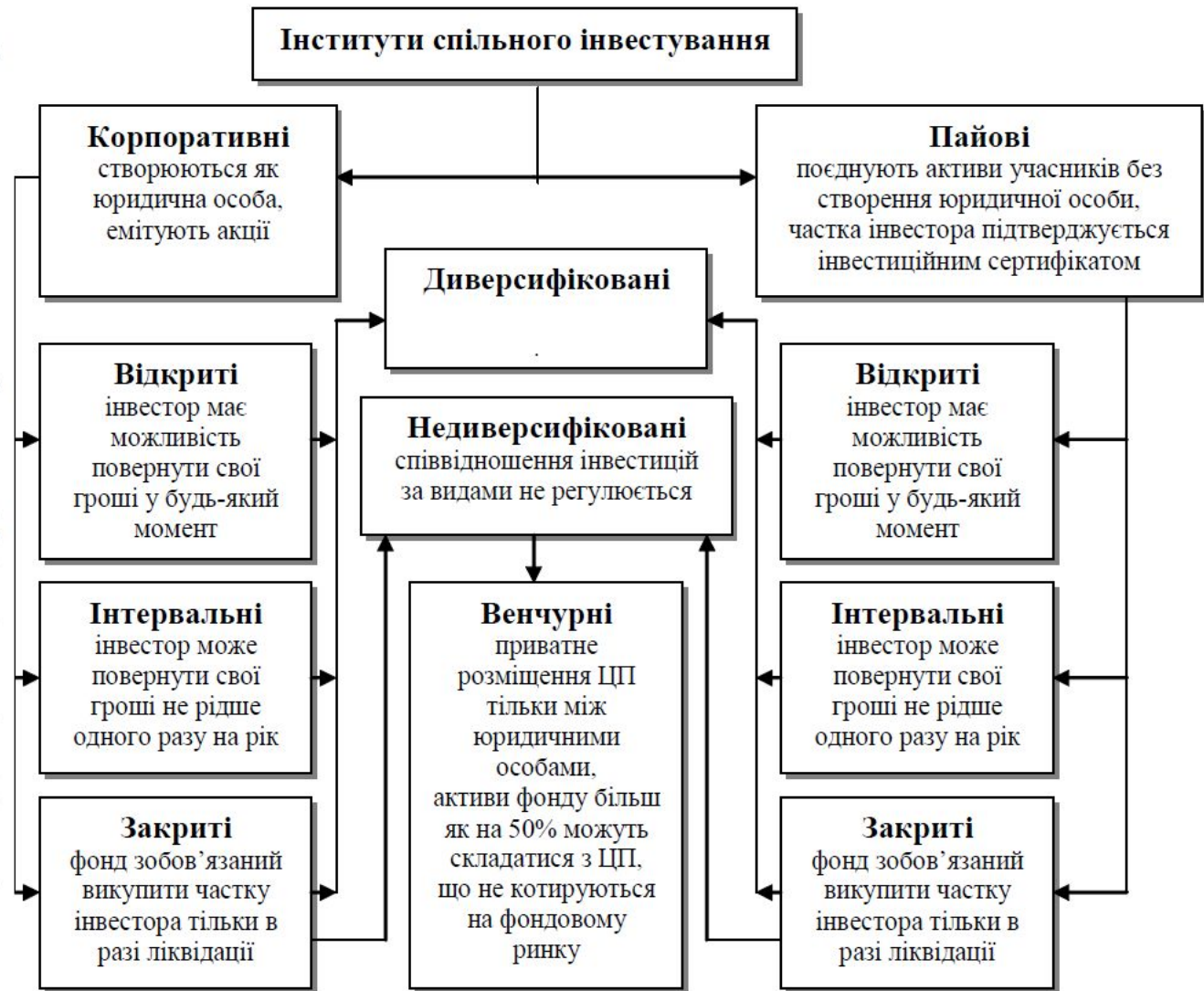


Рис. 1. Основні види інститутів спільного інвестування в Україні згідно чинного законодавства

Залежно від порядку здійснення діяльності ІСІ поділяються на три типи:

- ***Відкриті*** – цінні папери такого фонду продаються та купуються інвесторами у будь-який час.
- ***Інтервальні*** – цінні папери такого фонду можуть бути продані інвестору у будь-який час, а їхній викуп здійснюється на вимогу інвестора лише впродовж обумовленого у проспекті емісії терміну (інтервалу). Згідно закону такий інтервал повинен бути оголошений хоча б раз на рік
- ***Закриті*** – цінні папери такого фонду розміщуються у терміни, визначені проспектом емісії, вільно обертаються на ринку цінних паперів. Викупити цінні папери такого фонду можна після закінчення терміну дії. Фонд зобов'язаний викупити свої цінні папери після закінчення терміну дії Фонду.

ІСІ можуть бути строковими або безстроковими.

- **Строковий ІСІ** – створюється на певний строк, зазначений у проспекті емісії цінних паперів цього ІСІ, після закінчення якого ІСІ припиняє свою діяльність.
- **Безстроковий ІСІ** – створюється на невизначений строк.

ІСІ закритого типу може бути лише строковим.

ІСІ також поділяються на два види:

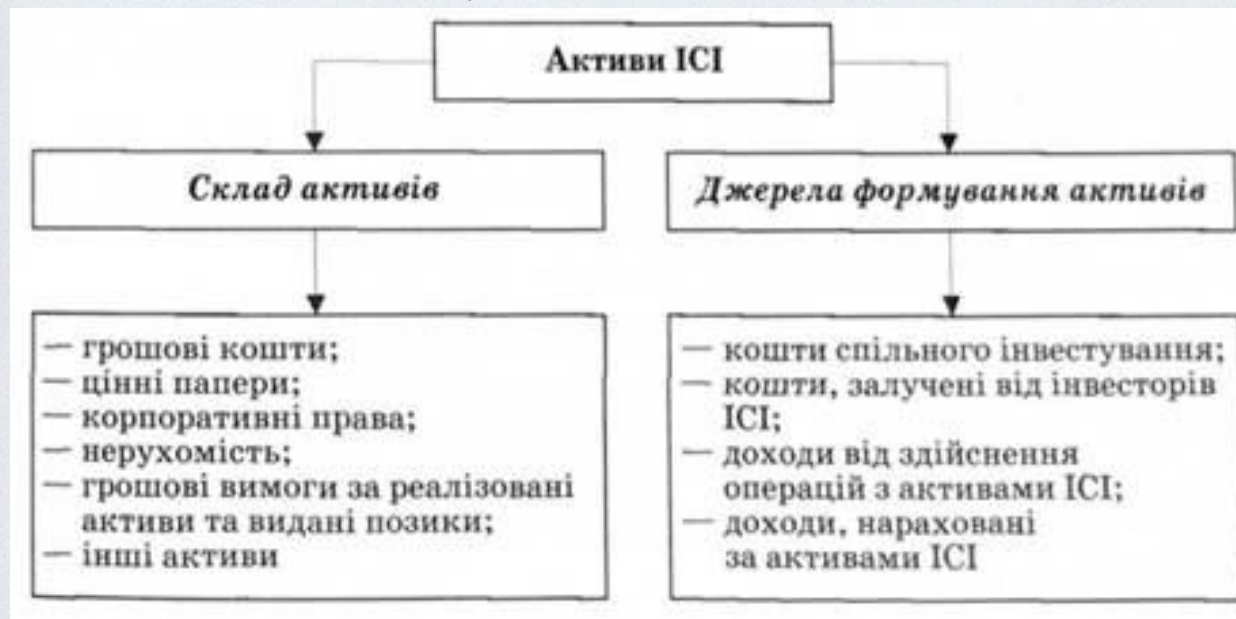
- **Диверсифіковані ІСІ** – інвестиційні фонди, активи яких можна інвестувати в обмежене коло інструментів ринку капіталів, відповідно до встановлених законодавством нормативів.
- **Недиверсифіковані ІСІ** – інвестиційні фонди, щодо яких не існує жорстких вимог диверсифікації активів. Вони можуть здійснювати інвестиції у цінні папери, об'єкти нерухомості, корпоративні права, тощо.

Переваги та недоліки вкладень у різні типи інвестиційних фондів

Ознака	Тип інвестиційного фонду		
	Відкритий	Інтервальний	Закритий
Дохідність	Невисока	Вища порівняно з відкритими фондами	Найвища порівняно з іншими типами фондів
Рівень ризику	Невисокий	Невисокий	Високий
Витрати	Загальні витрати не можуть перевищувати 10 % середньорічної вартості чистих активів фонду		
Ліквідність	Висока	Середня	Низька
Обіг цінних паперів	Обмежений	Не обмежений	Не обмежений
Викуп цінних паперів	У будь-який час	Тільки у визначені дні (раз у квартал)	Після закінчення строку дії фонду
Дивіденди за цінними паперами	Не сплачуються	Не сплачуються	Залежно від інвестиційної стратегії

3. Управління активами інститутів спільного інвестування

Активи інституту спільного інвестування — сукупність майна, корпоративних прав і вимог, сформована за рахунок коштів спільного інвестування.



Семінарське заняття

Тема 3. Управління активами інституційних інвесторів

1. Суть та види діяльності з управління активами інституційних інвесторів.
2. Поняття спільного інвестування. Діяльність інститутів спільного інвестування.
3. Пенсійні фонди як акумулятори інвестиційного капіталу.
4. Особливості інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів.



Питання, які виносяться на самостійне вивчення:

1. Поняття інституційних інвесторів та їх місце на сучасних фінансових ринках.
2. Класифікація фінансових посередників, виходячи з особливостей їх функціонування.
3. Регулювання діяльності інститутів спільного інвестування.
4. Недержавні пенсійні фонди, їх статус та предмет діяльності.

